

Makói Független Ujság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Székely tér 2. Telefonszám 124.

Szerkesztésért felelős:
ÉLV. DR. KISS PÁL.

Alapította:

DR. KISS PÁL.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK HELYBEN:
Fél évre 7 korona | Egy hónap 1 K. 20

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDEKEN:
Fél évre 14 korona | Egy hónap 7

A nemzeti érdek és demokrácia.

El vagyunk késztelve arra, hogy most, amikor egyrészt a királyi kérés, másrészt a függetlenségi és 48-as pártnak skelója a választójogot égetően aktuális kérdéssé teszik: mindazok, akik nem igen barátsai a gyökeres, radikális reformnak, a magyar nemzeti érdeket szegik ezzel szembe.

Mi azonban a legünnepelesebben tiltakozunk az ellen, hogy a magyar nemzeti szempontok a demokratikus szempontokkal eképpen szemben helyeztessenek. Meggondolják-e azok, akik ilyen módon a népjegok és a nemzeti érdekek között ellentétet akarnak tapasztalni hogy mit cselekedzenek? Meggondolják-e, mit jelent az most, ezekben a sorrendíté időkben világgyá kiáltani, hogy a magyar állam magyar nemzeti jellege olyan mesterséges és mesterségtől alkotás, amely nem nyugasik a népakaraton?

Hogy azért nem szabad Magyarország egész népét politikai jogokkal felruhálni, mert akkor megdől ennek az országnak az ezeréves magyar nemzeti jellege? Nem jut-e az eszükbe, hogy ezzel egyenesen a magyar nemzeti állam létjogosságát vonják kétségbe és azoknak adnak igazat, akik hazánkat darabokra akarják szétlépni?

A választójog kérdése semmiképpen nem hozható ellentétbe a magyar állam magyar nemzeti jellegének kérdésével. Vagy megvannak ennek a nemzeti jellegnek szilárd történelmi és speciális alapjai, vagy nincsenek meg. Ha megvannak: semmiféle választójog vagy bármiféle más állami berendezkedés azt meg nem döntheti, amintegy sem a Bachkeresek, sem a Tiszvárszina meg nem dönthette. Ha pedig nincsenek meg, akkor az semmiféle praktikalál fenn sem tartható.

Ha nem vylának meg a multban és a jelenben ezek a szilárd alapok, akkor le magyar állam magyar nemzeti jellegének már régen meg kellett volna semmivé válnia.

Ehelyett azt látjuk, hogy ez a nemzeti jelle nemcsak hogy nem megy vessendőbe, hanem évről-évre napról napra erősödik. Sőt itt rámutatunk egy igen fontos jelenségre, arra, hogy a demokratikus szellem terjedésével és az ország iparosodásával terjed és erősödik a magyar nyelv, a ma-

gyar kultúra.

Kitől tanulják ezek az urak az államépítés mesterségét, hogy azt hiszik, hogy egy országot egységessé, erőssé, nemzetiévé úgy lehet tenni, ha korlátokat állítanak fel az egyes osztályok, fajok, néprétegek közt?

Ha egy kicsit tanulmányosnak a nyugateurópai nagy nemzeti államok történelmét, megtanulhatnák, hogy a nemzeti egység létrejöttének leghatalmasabb faktora mindenütt a korlátoknak, az elválasztó vonalnak a lerombolása, a jogegyenlőségnek kiterjesztése volt.

Sőt Magyarország újabbkori történelme is meggyőzhetné őket, hogy ez az ország nemzetileg is azóta haladt legnagyobbat, amikor Kossuth Lajos a társadalmi választások lerombolására az első nagy lépést megtette.

Komikus delog, amikor valaki a függetlenségi és 48-as párt, tehát a legmagyarabb párt ellen akarja megvédeni a magyarságot. Az ilyen furcsa törekvéseknek többféle terráza lehet. Az egyik jóhiszemű, az, ha valaki nem érti-vén meg a nagy idők szellemét, azt hiszi, hogy mindig a régi ideológiára van szüksége ennek az országnak.

A másik a rosszhiszemű, az amelyik a nemzeti gondolat képegyével takarja rekedés hajlandóságait. Amasokat meg kell győzni, emeseket le kell áletetni és, úgy látszik, olyan idők következnek, amelyek mind a két műveletre alkalmasak lesznek.

A mi meggyőződésünk szerint Magyarországon a demokratikus érdek teljesen egybe van terve a nemzeti érdekekkel és ebben az egybeforrttságában mind a kettő egyenesen létezőkévé vált a magyar nemzeti államnak.

Miért Európában több meg nem állhat egy olyan állam, amely a maga rendjét nem helyezi a legtisztább demokrácia alapjára. Egyenesen a magyar állam és a magyar nemzeti érdekek pusztulását akarja tehát az (és akkor aztán mindegy, hogy jóhiszemű-e, vagy rosszhiszemű) aki a nemzeti érdekeinket és törekvéseinket szembe akarja szegeni az idők ellenállhatatlan erejű sodrával.

Ha megválna ez az ellentét a magyar nemzeti érdek és a világáramlatok között, kétségbe kellene esnünk nemzetünk sorsa felől, de akárc is mindent el kellene követnünk, hogy ezeket az ellentéteket kiegyenlítsük. Amikor pedig nincs ilyen ellentét, lóti bátran

állíthatjuk, a magyar nemzeti érdek teljesen egybevág a világfejlődés irányával: akkor ilyen ellentétet mesterségesen felidézni

akarni halálos bűn éppen asokka a nemzeti érdekekkel, amelyek megvédeése használtatik föl könyvetlenül okul vagy ügyfél.

A német vezérkar legújabb jelentése.

(Hivatalos jelentés.)

BERLIN, május 15.

Nagyfőhadiszállás jelenté:

Nyugati hadszíntér:

A német trónörökös hadsereg arevonala:

Az Aisne arevonala a helyzet változatlan. Champagneban a tüzérségi harc különösen Prunay és Auberive között erősen növekedett.

Az ellenség a tegnapi napon tizenkét repülőgépet és egy kötött léggömböt vesztett. Wolf hadnagy harmincadik, Richtofen báró hadnagy pedig huszonegyedik ellenfelét lötte le.

Keleti harctér:

A harc tevékenység csekély maradt.

Macedón harcvonal:

A Prespa tó és a Vardar között a tüzérségi tevékenység élénk maradt. Az egyes helyeken vonalaink ellen előrenyomuló ellenséget véresen visszavertük.

LUDENDORFF.

(Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Magyar gyalogság verte vissza az olasz támadást.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: A tüzérségi tüzelés, amelyet az olaszok több nap óta az egész Isonzó harcvonalon Tolmeintől egész a tengerig egyre fokozódó mértékben folytattak, tegnap helyenkint pergőtűzzé fokozódott. Minden kaliberű ágyu, tarack és megszár óriási mértékben dolgozott árkaik ellen, amelyekben derék harcosaink kellőképpen vannak megoltalmazva és várják az olasz gyalogság rohamait. Az egész front két sra-

kaszán tört elő az olasz gyalogság. Bigliánál, Görz-től délre több század rohamra indult és Plavanál ahol az olasz rajtattéssel egy előrenyomuló magaslati állásunkat, e helytől keletre el akartak foglalni. Két ízben próbálták szerencsét. Az első támadás védőtűzünkben nyomban összeomlott, a második is az előtérben állott meg. Gyors ellentámadásban a magyar gyalogság különösen ki-tüntetette magát.

Ma délelőtt be-szélte a kancellár

Bethmann-Hollweg bécsi tanácskozáca

Nincs ellentét Czernin és a kancellár közt

Bethmann-Hollweg német birodalmi kancellár vasárnap reggel gróf Czernin külügy-miniszterrel való tanácskozás céljából Bécsbe érkezett. Bethmann-Hollweg kancellárt délelőtt őfelsége kihallgatáson fogadta, kihallgatás után őfel-sége vendége volt reggelinél. Este a birodalmi kancellár gróf Czerninnel és nejével a német nagykövetségben estebédelt és az éjjeli vonattal visszautazott Berlinbe. A ta-nácskozásokat legközelebb Berlinben folytatni fogják.

Beavatott diplomáciai he-lyen Bethmann-Hollweg bécsi tartózkodásáról a következő felvilágosításokat adták; A birodalmi kancellár bécsi ut-jának az volt a főcélja, hogy a német birodalmi gyűlés mai ülésén teendő nyilatko-zatáshoz a monarchia döntő tényezőinek hozzájárulásait is megnyerje. Bethmann-Holl-wegnek alkalma volt Károly királlyal és Czernin gróf kül-ügyminiszterrel megbeszélni mai nagyjelentőségű nyilatke-zatát. Főlegesen hangsúlyozni hogy Németország és a mo-narchia vezető politikai ténye-zői között a lényegben teljes az egyetértés.

A birodalmi kancellár teg-nap este Czernin gróf külügy

miniszterrel együtt utazott el.

A „Verwats“ mai cikkében nagy reményeket fűz Beth-mann-Hollweg birodalmi kan-cellár bécsi utazásához. A bé-ke szellemének újabb hatását várja tőle, rámutatva Czernin gróf külügyminiszternek a béke kérdésében elfoglalt politiká-jára.

A birodalmi kancellárnak tegnapi bécsi tartózkodásáról és Czernin Otfókar gróf kül-ügyminiszterrel folytatott tár-gyalásairól diplomáciai körök-ben az a vélemény alakult ki, hogy Bethmann-Hollweg és a külügyminiszter között válto-zatlan a szívélyes és bizalom teljes viszony. Bécsben a leg-nagyobb feszültséggel tekinte-nek a mai birodalmi gyűlés elé. Megvannak győződve a vélemények teljes egyöntetű-ségéről.

Pétervárt

ki kell őríteni

A Ruskoje Slawo szeriat Ewert tábornokot azért állítot-ták haditörvényszék elé, mert hadseregével Moszkva ellen akart menni, hogy helyreál-lítsa a régi uralmat. Tervébe hat divíziót avatott be, de az utolsó órában tisztjei mepta-gadták az engedelmességet.

Legújabb táviratok szerint Kornilew tábornok, Pétervár város katonai parancsnoka le-mondott állásáról.

A Pétervári Távirati Ügynök-ség jelenti: A lapok jelentése szerint Kornilow tábornok, Pé-tervár katonai parancsnoka le-mondott állásáról. Kornilow tábornok a Birsewija Wjedo-mosti munkatársa előtt kije-lentette, hogy visszalépésének

oka bizonyos szervezettek kö-veteléseiben keresendő, ama-lyek azt hiszik, hogy nem ke-vesebb joggal rendelkeznek a csapatok feletti parancsnok-lás tekintetében, mint ő. Főleg a munkástanács követelte, hogy a katonai kormányzó pa-rancsait előzetes jóváhagyás céljából a tanács elé kell ter-jeszteni.

A Kölnische Zeitungnak je-lentik Kopenhágából: Az orosz hadügyminiszter hosszabb kon-ferencián tárgyalta a katonai és munkástanáccsal arról, hogy Pétervárt élelmiszerhiány miatt esetleg ki kell őríteni. Moszk-vában nagyon nyomasztó a helyzet. Az éhező lakosság napról-napra nagy tüntetéseket rendez és a kormány lemond-ását követeli.

A Reuter ügynökségnek je-lentik Pétervárról: Harminc anarohistából álló banda Pé-tervárról és Schüsssburgból puskákkal, revolverekkel és bombákkal felfegyverezve ha-talmába kerítette a Leisten-burgi hercegnek a Mária szin-ház közelében levő palotáját, ahol felütötte főhadiszállását. A banda a katonai és munkás tanács utasítása ellenére vona-kodott a házat elhagyni. A ke-rületi parancsnok esapatokkal vésztette körül a házat.

Az ártatlanul megvádolt Nedelkov Mihály

A katonai ügyész szerint kltüntetés érdemeit volna, nem megkurcoltatást. — Fölmentett makói mészáros.

Nedelkov Mihály makói mészárosmester ellen meg-vesztegetéssért elkövetett hi-vatali hatalommal való visz-szaélés büntette, valamint ezen büntetteknek kísérlete miatt emelt vádat a temesvári cs. és kir. katonai ügyészég.

Ebben az ügyben a temes-vári cs. és kir. haditörvény-

szék kiszállított Szegedre s a törvényszéki épület esküdt-széki nagytermében május 10-én kezdte meg a nyilvános főtárgyalást s ma délben fejezte azt be.

A tárgyalás vezetője, Bren-dusa Sebastyán őrnagy arra való tekintettel, hogy a váil-lott anyanyelve magyar s a tanúk anyanyelve is tulnyo-mó részben magyar volt, hogy a főtárgyalás magyar nyelven volt megtartható.

Az elnöki listát Riedl őr-nagy töltötte be, a vádat Se-bők Kolos dr., a temesvári cs. és kir. katonai ügyészég vezető ügyésze, a védelmet Balassa Ármán dr. képviselte.

Kevés vádlott kapott még olyan elégtételt, mint ennek az ügynek vádlottja, Nedelkov Mihály.

A vád alapja az volt, hogy mint a szegedi cs. és kir. katonai élelmiszeri raktárnak vágómarhák bevásárlásával katonai szolgálata közben megbízott mészárosa esben a minőségében pénzbeli és egyéb ajándékokat fogadott el mészárosoktól s nekik kincstári jobb minőségű mar-hákat eladott abból a célból, hogy a kincstárt megkáro-sítsa; továbbá, hogy szála-mit, csizmát, zsejt és busfé-léket lopott volna az élelme-zési raktártól.

A négynapos főtárgyaláson ezek a vádak nemcsak be-nem bizonyultak, hanem meg-bizható, kifogástalan tanúk vallomásával és okiratokkal olyan tényállást bizonyított a vádlott, amelynek alapján az ügyész az összes vádakot elejtette.

Bebizonyult, hogy az alatt az idő alatt, amig Nedelkov Mihály látta el hussal a szegedi katonai élelmiszeri raktárt, mintegy 30.000 koronával ke-vesebbe került a hús, mint azelőtt. Mtg más katonai inté-zetknél egy kiló husért 1 ko-rona 50 fillért fizettek, Nedel-kov Mihály 90—95 fillérért számolta el a húst. A bevá-sárlásokat pedig nem a kate-

Ablakredőnyök önműködővel

minden nagyságban kaphatók Fallasi-ócsán

mai kincstár pénzén eszközölte, hanem a saját pénzét becsátolta a kincstár rendelkezésére s utólag tíz naponként számoltak le vele

A lapotlagnak állított tárgyakról pedig bebizonyította, hogy saját pénzén vette azokat s amit a magazinban vett, annak ára az irodában elszámoltatott.

Sebők Keles dr. katonai ügyész ennek a tényállásnak alapján részletesen indokolta az a meggyőződését, hogy a vádat egyáltalán nem lehet fenntartani, azt elejti s mint hogy kitüntetésre vádlottat nem ajánlhatja, kéri most már, mint az ő védeitjének felmentését.

Balassa Ármin dr. megköszönte a katonai ügyésznek tárgyilagosságát nemcsak védelje, hanem mielőtt jogvédő általán az igazságszolgáltatás elfogulatlanságához fűződő érdekek nevében is s kérte vádlottak a büntetés pörrendtartás 306. §. 2 ik pontja alapján való felmentését.

Brendusa Sebestyán őrnagy ezután kihirdette a haditörvénysszék jogerős felmentő ítéletét.

A vádlott sirva hallgatta a vád és védelem képviselőinek nyilatkozatát.

NAPI HIREK

— Házasság. Négyesi Sándor nevelt fia, Barna Sándor e hó 13 án házasságot kötött Berta Katicával, Berta Mihály hőmezővásárhelyi uradalmi alkalmazott leányával.

— Gyönyörű május. A meleg esővel kezdődött májust enyhe meleg kíséri. A növényzet szemléletmást fejlődik, a fák virítanak, az őszi termés bujává javult, a tavaszi vetés is kizöldült. Öröm tölti el mindannyajunk lelkét, ha rá gondolunk, hogy Isten kegyelméből a termés ezidén szép és eredményes lesz. Elmúltak a fagyos szentek is, de a hidegnek nyoma se volt.

— Gyilkos csalán. Ferró encsről jelentik nekünk, hogy Ináncs községben szombaton borzalmas gyilkosság történt. Szabó János 17 éves fiú, 4u donkó nevű pajtársával halagott hazafelé. Képes Mihály gazdálkodó háza elé ériek, a

renc nevű fia tréfából meglökte az arra haladó fiukat. Eből veszekedés, majd verekedés támadt, a lármára kiserült Képes Mihály, ennek felesége és Teréz nevű leánya. Öten leteperték a Szabó fiut tizenkét kőszurást ejtettek rajta s felmetszették a hasát. A vérezgő családot a falu beliek megakarták bilincselni. A meggyilkolt gyerek apjának azt a kívánságát, hogy a Képes család ott legyen a boncolásnál és a temetésén, az encsi csendőrök teljesítették.

— Anyakönyvi hírek. Házasságot kötöttek: Oravec Sámuel Földesi Zsuzsánnával, Hévézi József Sárvári Ilona Juttánnával. Elhalt Zsikai Viktória 17 éves.

LEGÉNY.

Egy világhírű regény.

(1547)

139. fejezet.

Megzavart esküvő.

Helén meg abban a tudatban érezte magát végtelen boldognak, hogy órák lesz, kit olthatatlan lánggal szeret.

Magától érthető, hogy amint az oljegyzés ténye vált, a helybeli lapok már akkor hasábes cikket hoztak erről a rendkívüli eseményről.

A pap előjárása megható becsület intésit a házasulandókhöz, a végén hozzá eskart látai a tulajdonképeni ceremóniához, midőn egyszerre tolongás következett.

Egy nő törti magát keresztül a sokaságon. Karján gyermekot tart a egész magánkivül, líhegye kéri az embereket:

— Utat engedjétek, utat!

Rögtön megcsjii mindenkí a valót és utat engednek neki! Ez nem lehet más, mint a komédiának megcsalt és elhagyott kedvese! Vagy éppen a felesége, kit eltaszított magától.

A rossz próféta diadalmasan szól:

— Nem megmondtam, hogy ennek rossz vége lesz? Jólátom hamarabb beteljesedik, mint gondoltam volna.

A gyermekes nő egész az eltárig küzdí magát a sokaságon, szinté magánkivül kiáltja!

— Megálljatek!

Általános megdöbbenést keltenek e szók. A pap abbahagyja a szertartást — a véglegény izgatótan hátrahordalt és —

(Folyt. köv.)

Szt. László Püspök-Fürdő

Nagyvárad mellett

Fürdőüzem teljes!

Kékes hárvíz források természetes forrósága 42°C, kénes hőforrásait már 300 év óta használják hámulatos gyógyhatással készvény csusz, csehbajor, női betegségek és más fájdalmas betegségek ellen.

500 holdas fenyőerdő közvetlen a virágos park mellett. — Villanyvilágítás az egész telepen és az összes szobákban. Nagy szabású nyári medence 25°C folyton befolyó forrásvízzel, uzás tanítás, szaftfürdő, homokkura. Fördőismertetőt küld az igazgatóság:

Komzsik Alajos, a fürdő bérleje.

Csodát beszélnek

az emberek a szegedi fényképnagyító és arcképfestésüzem vállalatból, hogy milyen remek szépen dolgozik jutányos árban. Erdőküldök súdják be teljes címüket és a vállalat szonnal válaszol bármilyen kérdéssüködékre. Lehet akármin en rossz fényképeket is küldeni, amelyről

a legjobb fényképnagyítás kapható.

A képekhez rámakat is lehet megrendelni. Megrendelések küldendők: Első szegedi arcképfestésüzeti és fényképnagyítási vállalat Szeged, Széchenyi-tér 13., a gyümölcspiaccal szemben.

Fü árverés.

A makói gör. kath. egyház temető fü-termeése folyó hó 20 án, azaz vasárnap déltan 3 órakor a helyszínen nyilvános árverésen készpénzfizetés mellett el fog adani.

Szalai Sándor, gondnok.

Egy 14-15 éves leány

mindenesnek felvételik

Szt. László-tér 34. sz. a.

A Buza-féle korcsma,

eladó.

Értekezhetni: H. J. J. J. J. J. J.

Makói Urania Színház

Telefon szám: 181

A legközelebbi előadás esütörtökön

Hétfő este 8 órakor. Hétfő este 8 órakor. Hétfő este 8 órakor. Hétfő este 8 órakor.

A Makói Összeílyzó Egyesület mint szövetséget, (Hrayadi utca, makói lakarképnagyító épület) ujonnan megnyílt

zálogintézet

a legmészközelebb kamattól és legelőnyösebb feltételek mellett kölcsönöket ad

ékesekre, arany és ezüst-ékszerekre, értékpapírokra, éremjegyekre

és egyéb ingóeszközökre. Takaréktári osztályos öklcsö-öket folyosít előnyös kamattól és fizetési feltételek mellett: ingóeszközökre, váltóra és köite-vezvényre.

Hivatalos órák d. a. 9—12-ig 1. u-3—5-ig.

Felhívom

a közönség figyelmét, mintha aligam bevonult, hátsora előtti jobbról késszelelt átvoltam, s így vagyok azon helyzetben, hogy rendelkezésem alá íjé anyagból, mintek után készült lábbelők: arcképfestésüzem ki! Készítok csinos fűzőt és gyarmak cipőket. Lábbelők javítását vállalom / Birtás, telphatás: 21 óra alatt készítek. Szives pirtfogást ker:

Hj. Kovács János

Uri cipész.

Mogyorós utca 23 szin a.

R. J. J. J. J. J.

adja, hogy más állandó szerke-

mentes

heromagot

éské készítek, egy kisnyarban, mind

Jó házból való

fiu tanulónak

felvétetik a

Makói Függet-

len Ujság

nyomdájában

Marhabört,

Marhabört, juhbört, nyulbört, bárány-
bört, cskébört és mindenfajta
bőröket és gyapjút, a legma-
gasabb napi árban veszek.

Löwenstein Ármán

Deák Feren- u 48 szám.
Fácska hőmérés mellett.

Két három kislénc föld
vetemény alá keresztetik

Cim a kiadóhivatalban

1848 eredeti tonetti medelli
késél a Budapesti Bazár
egy évfolyamában. Művészetek
ára negyven: 200 korona.
Ingyen műfordításokat küld a
„Budapesti Bazár” kiadó-
hivatala, Budapest, VIII.,
Baross-utca 22. szám.

Disztemetkezési vállalat.	
KISS KÁROLY	
disztemetkezési vállalata.	
Makó	Fótér
<p>Temetések rendezését a legegyszerűbbtől a legpompásabb kivitelig pontosan és jutányos aron végez. Ravatalozások pompás elrendezése! Érc és fakoporsó raktár!</p> <p>Gyász esetekben tessék teljes bizalom- mal fenti céghez fordulni.</p>	
Pontos kiszolgálás.	

Hirdetések

felvétetnek

a kiadóban.

Makói Független Ujság

nyomdai műintézete

Nyomtatványok gyors és pontos elkészítése

Telefon szám 124.